

**Əvəz
Mahmud
Lələdağ**

O gecə

I

Qanlı yanvar günü 90cı il,
Qalib taleyimin qan yaddaşında.
Özüm necə idim yadımda deyil,
Üst-başı qan idi adı daşın da.

O gecə durmuşdu yol ayrıcında,
Ölüm həyat ilə, hicran vüsalla.
Qolları sınımışdı ağacların da,
Bənizi qaçmışdı onların, Allah.

O gecə yağırıdı güllə yağışı,
Elə bil dünyanın sonu çatmışdı.
O gecə günahsız xalqıma qarşı,
Qəddarlıq artmışdı, sitəm artmışdı.

O gecə bulaqlar qan ağıladılar,
Quşlar səksəkədən yata bilmədi.
O gecə atları çıdarladılar,
Yolçu mənzilinə çata bilmədi.

Mənim şirin yuxum ərşə çəkildi,
Ulduzlar söndülər baxışlarımda.
Başıma od yağdı, alov töküldü,
Dondu gözlərimdə göz yaşları da.

Mənə bu dünyada can deyil əziz,
Gözümdə eridi dağlar, təpələr.
O gecə susmuşdu hayqıran dəniz,
Sahildən küsmüşdü şıltaq ləpələr.

Bakı qan gölünə dönmüşdü gecə,
Neçə qız batmışdı, ana batmışdı.
O fidan gülləri əzən cəlladın,
Yırtıcı caynağı qana batmışdı.

Bir nifrət duası oxuyam gerek,
Gündoğan, günbatan duysun səsimi.
Qansıza kəfənlik toxuyam gerek,
Qoydu gözlərimdə o, həvəsimi.

O gecə oyandı içimdə qeyrət,
O gecə açıldı ağızımda dilim.
Məndən inciməsin ana təbiət,
Qana qan gerekdi, ölümə ölüm.

Qanın yerdə qalmaz, igid qardaşım,
Qəbrin nurla dolsun, ağbirçək ana.
Mənim şəhid bacım, şəhid qardaşım,
Siz vüqar oldunuz Azərbaycan.

II

Yad etdikcə o dəhşətli,
Qan-qan deyən gecəni mən.
Qara qanlar axır mənim,
Kədər dolu ürəyimdən.

Kaş o gecə gəlməyəydi,
Nahaq qanlar axmayaydı.
Kaş o gecə qonşu qızı,
Evdən çölə çıxmıyaydı.

Aman Allah, həmin gecə,
Tale bizdən yanan əydi.
Mətbəxdəki günahsız,
Sinəsindən güllə dəydi.

Tanklar, toplar nərildədi,
Yerdən göyə alov qalxdı.
Tüfənglərin təpəsindən,
Cansıxıcı tüstü çıxdı.

Qulaq batdı silahların,
Tükürpədən nərəsindən.
Nahaq qanlar axıldı,
Qan gölünə düşdü Vətən!

Viran qalsın yağlıların,
Dəbdəbəli yurdlarının.
Qan tökdülər, artırıdılar,
El-obanın dərdrəlini.

Çəkmək olmur dərd yükünü,
Axmayaydı bu qan gerek.
Dərd yükünü çəkməyədə,
Çəke bilən sağ can gerek.

Bu torpağın sinəsində
Şırımlanan şırıma bax.
Dağ üstündən dağ çəkildi,
Cadard-cadar oldu torpaq.

Anaların vay səsinə,
Göy qalxdı yerin ahi.
Bu amansız faciəni,
Görəmmədi göy Allahı.

III

Döydü qapıları qara bəd xəbər,
Gəlib çiyimizdən asıldı kədər.
Ərlərə yaxsana düzəltsin bəşər,
Torpaq layla çalsın, göylər aqlasın,
Təbiət başına qara bağlasın.

İlahi, dərd olmaz axı bu qədər,
Gör neçə ömrü etdilər hədə.
Hər biri bir oğul, bir igid, bir ər,
Mənim bu günümə ellər aqlasın.
Təbiət başına qara bağlasın.

Bu qaboy səsinə dəli olmuşam,
Tərpədməyin bulud kimi dolmuşam.
Ağlamaqdan gör nə günə qalmışam,
İndi də qoy bir az çöllər aqlasın.
Təbiət başına qara bağlasın.

Kömək et xudaya, biz də gün görək,
Bu qədər sitəmə dözəmmir ürək.
Nə qanlar eylədi bu qanlı fələk,
Çaylar matəm tutsun, sellər aqlasın.
Təbiət başına qara bağlasın.

Yetmədim babanın haray səsinə,
Yetmədim nənəmin son nəfəsinə.
Sağalmaz dağ gördüm, dağlandı sinə,
Çiçəklər aqlasın, güllər aqlasın,
Təbiət başına qara bağlasın.

IV

Yuxuma daş atdı o müdhiş gecə,
Yerimə qor doldu, yata bilmədim.
Həsret qaldım şirin sözə, sevincə,
Cəhd elədim dərdi ata bilmədim.

Aman Allah, kimdən keçdi bu qarğış,
Dağda boran, düzdə tufan, çöldə qış.

Mən piyada, namərd atlı, yol yoxuş,
Çarıq yırdım, ona çata bilmədim.

Parçalandı odlu mərmərləri,
Güllə seli yerə sərdi nərleri.
Şırımlandı "dəmir atlar" yolları,
Düşmənimə bir daş ata bilmədim.

Qəm içimdə pöhrələndi, boy atdı,
Qənim dərdim təzə deyil, boyatdı.
Yağı gecə körpələri oyatdı,
Namərdləri oda ata bilmədim.

Ana Vətən, dağ üstə dağ çəkildi,
O talançı, quduz "hissə" çəkildi.
Yurdumuzdan kədər qüssə çəkildi,
Nə sirr idi, vallah, ata, bilmədim.

Qoruyaq

Gözəllik ondusa, doqquzu dondu,
Qız gözəl görünər qız libasında.
Elin adətindən qaçma, amandı,
Millet şərəflənər öz libasında.

Natavan xanıma yaxşı-yaxşı bax,
Heç vədə can atma özgə vərdişə.
Yanağın qızıl gül, gözün çılçıraq,
Gülün ləçəyinə qoyma xar düşə!

Üzün də qəşəngdir, qaş da qəşəngdir,
Ağ bədən çiçəyə, gülə bürünər.
Gərdənə tökülən, saç da qəşəngdir,
Hörüklər gözümdə, sahmarə dönər.

Gətir göz önünə tovuz quşunu,
Onu gözəl edir əlvən lələklər.
Qanad-quyruğunu yonsalar onun,
Utanar, o səmtə əsməz küləklər.

Kişini mərd edər kişi paltarı,
Qadın öz donunda əla görünər.
Bu gün qorumasıq namusu, arı,
Sabah varlığımız qəmə bürünər.

Zaman bəd zamandı, özgələşməyək,
Çiçəyi qoruyaq, güllü qoruyaq.
Elin adətindən ayrı düşməyək,
Milli əmanəti dili qoruyaq.

Niyə

Niyə ucuzlaşır abır-həyamız,
Ədəb-ərkənimiz tez atdan düşür.
Niyə özgələşir gələn nəslimiz,
Adət ən-ənənəmiz urvatdan düşür.

Böyüklük-kiçiklik əriyib çoxdan,
Ağsaqqal-ağbirçək sayan qalmayıb.
Ayıra bilmirik haqqı-nahaqdan,
Düzü qəlibinə qoyan qalmayıb.

Bir soruşan yoxdu, hara gedirik,
Hamı "mənim" deyir, hamı "mən" deyir.
Savabı günahdan seçə bilmirik,
İndi insanları canavar yeyir.

Yaxsını yamandan, xeyiri-şərdən,
Halalı-haramdan seçənə alqış!
Əyri başa keçir, düz düzdə qalır,
El üçün canından keçənə alqış!

Oğul atasını, qız anasını,
Arvad yaşadığı əri bəyənmir.

Zirvə qartalını, göl sonasını,
İlan süründüyü yeri bəyənmir.

Günəş yer üzünün parlaq nurudur,
Günəşdən nur alır, nurlanır gül də.
Xəzan yeli əsir güllü qurudur,
Yanıb külə dönür çəmən də, çöldə.

Bilinmir çörəyin qədir-qiyəti,
Hər şey tərsinədir indi büsbütün.
Ayaq başa keçir, baş ayaq olur,
Həqiqət yolları çəndi, büsbütün.

Biqeyrət uf deməz, dünya dağılsın,
O, bilməz müqəddəs ar-namus nədi.
Gündə yüzü batsın, yüzü boğulsun,
Haqqı sübut etmək bir qərinedi.

Niyə ucuzlaşır abır həyamız,
Ədəb ərkənimiz tez atdan düşür.
Niyə özgələşir gələn nəslimiz.
Adət ən-ənəmiz urvatdan düşür.

Gəlmədin

Gözlerim yoldadı, qulağım səsdə,
Qaldım tikan üstə bala, gəlmədin.
Hicrinə dözməyib olmuşam xəstə,
Ayları əritdin, ilə gəlmədin.

Mən sənə çox dedim-ayrılma yurddan,
Saldıra bilmərəm qoyunu qurddan.
Yüz dəfə keçsək də alovdan, oddan,
Haqqın göstərdiyi yola gəlmədin.

Bəlkə sənə çatmır səsim, sorağım,
Nə vaxt sağalacaq bu sinə dağım.
Yandı, külə döndü güllüzlü bağım,
Xar düşdü ləçəyə, gülə, gəlmədin.

Səndən nə gizlədim, düşmüşəm haldan,
İşiq gözədən gedib, gücüm də qoldan.
Gəl bala, baxışım yığılsın yoldan,
Əvəz də gözlədi, hələ gəlmədin.

Mənim

Bu il yenə gələmmədim qoynuna,
Əl çəkmir yaxamdan bu qürbət mənim.
Nə yazı bilinir, nədəki qışı,
Çəkilmir yolumdan biqeyrət mənim.

Görünmür çəməninin bahar libası,
Səngimir elimin kədəri, yası.
Məndən qaçaq düşüb dağın havası,
Gəlmir qənşərimə bir afət mənim.

Açılmır bəxtimin bağlanmış yolu,
Qırılmır zalımın namərddən qolu.
Dünya şərəfsizlə, nakəslə dolu,
Çıxır ürcahıma min sifət mənim.

İlahi, bilmirəm nədir günahım,
Dağları, daşları əridir ahım.
Özün yet dadıma, ey Qibləgahım,
Açılınsın boynumdan bu kəmənd mənim.

Qəriblik qocaltdı şair Əvəzi,
Hicran qurda dönüb yeyir Əvəzi.
Ahıllıq həvəslə əyir Əvəzi,
Yaxın həmdəmdir sırtıq dərd mənim.